KETEBE

© 2018 Ketebe Kitap ve
Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Nivola - 7

1. BASKI

Ekim 2026, İstanbul

Ketebe Yayınları: 1786

ISBN: 978-625-8904-32-1

...

Yayın Yönetmeni:
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü:
Aykut Ertuğrul

Yayın Koordinatörleri:
Rıdvan Tulum
Selahattin Bayraktar

Yayıma Hazırlayan:
Ali Oturaklı

Düzelti:
Betül Aydın

Kapak:
Harun Tan

Tasarım:
Özkan Kaya

...

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 0 212 612 29 30
e-posta: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Sertifika No: 45030
Sena Ofset Ambalaj Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Yakuplu Mah. 194. Sk. Blok No: 1 İç Kapı No: 465
Beylikdüzü/İstanbul

© 2021 Giulio Einaudi editore s.p.a., Torino.

© Özgün adı *Lo stadio di Wimbledon* olan bu eserin Türkçe hakkı Giulio Einaudi editore s.p.a. ile anlaşmalı olarak Introtema Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

WIMBLEDON STADYUMU

DANIELE DEL GIUDICE

TÜRKÇESİ

PELİN ÖNCÜOĞLU IŞIK

KETEBE

Daniele Del Giudice

1949 yılında Roma'da doğdu. Bu şehirde, edebiyat öğrenimi sırasında tiyatroya yöneldi, Polonya'da Jerzy Grotowski'nin çalışmalarını, ardından İtalya'da Dario Fo'nun Nuova Scena topluluğunu yakından izledi. Uzun yıllar *Paese Sera* gazetesinde çalıştı, burada edebiyat eleştirmenliği yaptı ve kitaplar üzerine yazılar kaleme aldı. 1983'te Italo Calvino'nun sunuşuyla çıkan ilk romanı *Lo stadio di Wimbledon* (1983) ile Viareggio İlk Yapıt Ödülü'nü kazandı. Yazmaktan vazgeçmiş Triesteli Roberto Bazlen'in izini süren genç bir adamı anlatan bu romanın ardından *Atlante occidentale* (1985), *Nel museo di Reims* (1988), *Staccando l'ombra da terra* (1994), *Mania* (1997), *I-TIGI Canto per Ustica* (Marco Paolini ile; 2001), *I-TIGI Racconto per Ustica* (Marco Paolini ile; 2009), *Orizzonte mobile* (2009), *In questa luce* (2013), *I racconti* (2016) gibi kitaplarıyla çağdaş İtalyan anlatısının başlıca isimlerinden biri oldu. 1980'lerin ortasında Venedik'e yerleşti ve IUAV Üniversitesinde tiyatro edebiyatı dersleri verdi. Kitaplarında algıyı, bilimin ve tekniğin gündelik hayatta açtığı değişimi, uçuşu ve biçimin ötesini görme çabasını incelikli bir dikkatle işledi. Bergamo, Bagutta ve Flaiano ödüllerinin yanı sıra 2002'de Accademia dei Lincei'nin Feltrinelli Ödülü'ne layık görüldü. Ağır bir hastalık yüzünden son yıllarında yazıdan çekildi. 2021 yılında Venedik'te öldü. Campiello Onur Ödülü kendisine ölümünden birkaç gün sonra verildi.

Pelin Öncüoğlu Işık

2001'de İstanbul Üniversitesi İtalyan Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2000'de çok uluslu bir bilişim firmasının İtalya departmanında çalışmaya başladı. Söz konusu bilişim firmasında 16 yıl boyunca çeşitli pozisyonlarda çalıştı. 2010'da, İtalya'da Perugia Üniversitesinde okumak için çalışma hayatına bir yıl ara verdi. 2017'de başka birçok uluslu bilişim firmasında çalışırken artık bu sektörde ilerlemek istemediğine karar verdi. O tarihten beri çeviri yapıyor, İtalyanca ders veriyor ve bir e-dergide yazı yazıyor.

Nedir Nivola?

Edebî türlerin sınırlarını fazla abartıyoruz. Roman, öykü, novella, saga, balad, şiir... Adı her neyse bütün biçimlerin, en temelde bir şey anlatmak üzerine kurulu olduğunu çoğu zaman unutuyoruz. Bu da yetmezmiş gibi, bazı metinleri, o metin yazılmadan yıllarca önce tanımlanmış formlara uymadıkları için eleştirebiliyoruz. Ne komedi ama! Yüzlerce yıllık edebiyat tarihi, eskiyip yaşlandıkça tanımlar, kurallar, ağlarla dolu bir iğneli fıçıya dönüşüyor sanatçılar için.

Akademi, eleştiri kurumları ve bazen bizzat kurmaca yazarları bile; sınırları belirlenen, etrafına çitler çekilen o güvenli arsaların etrafında dolaşan deneysel metinleri, uygun vizeye sahip olmadıkları için suçlayıp sınır dışı etmeye bayılıyorlar.

Miguel de Unamuno, *Sis*'i (*Niebla*) yazarken bir romanın uyması gereken katı ve dar kuralları (belirli konular, kesin zaman ve olay örgüsü çizgileri, toplumsal gelenekleri açıklama vs.) reddetmek istediğini açıkça söyler. Don Miguel, eserlerinin geleneksel şablonlara göre yargılanmasına karşı çıkar ve bu reddiyeyi vurgulamak için de o meşhur terimi icat eder: "Nivola".

Üstelik bu adlandırmanın "saf bir kurnazlık" (ingenua zorrería) olduğunu belirterek eleştirmenlere şu sözlerle meydan okur: "Türü ben buldum, ona yeni bir ad verdim, kuralları istediğim gibi koyarım."

Ketebe Yayınları olarak formun yaratıcı ateşin önüne geçtiği güvenli bölgelere tıkılmak yerine, metnin kendi biçimini kurmasına imkân tanıyan bir kurmaca alanı açmak istedik. Bu nedenle başlattığımız yeni kurmaca dizisine, Unamuno'nun zihin açıcı, put kırıcı ve hâlâ güncelliğini koruyan edebî jestine bir saygı duruşu olarak Nivola adını vermeyi uygun bulduk.

Bu dizide karşılaşacağınız metinler, tıpkı Unamuno'nun hayal ettiği gibi "çıplak"tır. Nivola, dekora, uzun tasvirlere ya da anlatının taşlaşmış mimarisine sığınmaz; insana ve onun ruhuna odaklanır. Karakterler, önceden çizilmiş bir haritada ilerleyen kuklalar değildir. "Konuşarak var olur", varoluş sancısı çeker ve zaman zaman kendi yazarıyla bile kavga ederler. Onlar, varoluşu bir çatışma olarak yaşayan ıstırap yüklü birer "agonist"tirler.

Bu metinlerde, yaşamın trajik duygusu, varoluşun anlamı, özgür irade, kader ve ölümsüzlük gibi felsefi kavramlar, anlatının asli bileşenleri olarak yer alır. Karakterler, bir fikir ya da tutkunun cisimleşmiş hali gibidirler. Kurgu ise masa başında tasarlanmış bir senaryodan ziyade, yine Unamuno'nun benzetmesiyle, doğurgan (viviparous) bir şekilde, yazıldıkça kendi yolunu bularak ilerler.

Nivola'nın en devrimci yanı, anlatının dördüncü duvarını yıkmasıdır. *Sis* romanının sonunda, başkarakter Augusto Pérez, intihar etmeye karar verir ancak önce yazarını yani Unamuno'yu Salamanca'daki evinde ziyarete gider. Onunla yüzleşir, ona itiraz eder. İşte

bu çatışma, nivolanın zirvesidir. Kurmaca ile gerçeklik arasındaki duvar, yani "ontolojik sınır" ihlal edilmiştir. Metin, kendi kurgusallığını ifşa ederken yazarın mutlak iktidarını da sarsar. Augusto'nun isyanı, gerçekliğin statüsünü şüpheli hale getiren ve metnin kendi kuyruğunu ısırdığı bir üstkurmaca manifestosudur artık.

Sevgili okurlarımız, bu diziden çıkan metinlerin büyük bir kısmında sınır ihlali arzusunu, kanıksanmış biçimlere itiraz eden yazarların soylu ruhlarını, onların "saf kurnazlıklarını" göreceksiniz.

Görmediğiniz zamanlarda ise gönlü yüce dostlarımız, soluğu yeniden bu giriş yazısında almanız gerekecek. Editörünüz, günah keçiniz ve en günahkârınız olarak sizi tam burada bekleyeceğim. Meraklı, sorgulayan ve belki de bazen öfkeli bakışlarınızdan korkmadan sizinle göz göze gelip Don Miguel'in en önemli ilkesini kıvançla hatırlatacağım:

"Eğer buna roman değil derseniz, haklısınız. Çünkü bu zaten bir nivola. Unuttunuz mu, kuralları ben koyuyorum."

Aykut Ertuğrul

I

Kısa bir uyku olsa bile, tıpkı bu yarım saatlik uyku gibi, uyandıktan sonra her şeye baştan başlamak gerekir. Bunlar sürekliliğin olağan işleyişi ve bu işleyişleri trende otururken özenle yapabilirim. Yalnızca dinleyerek başlıyorum: Duruyoruz ama bir istasyonda değiliz. Etraf fazlasıyla sessiz, öte yandan kapalı bir sinyalin gerektirdiğinden fazla bekledik.

Gözlerimi açtım ve belki de buna hazır değildim. Uyuklamadan hemen önce gazetemi ödünç verdiğim orta yaşlı asker gülümseyerek "Tren bozuldu." dedi. Ayağa kalktı, bölmesinden şapkasını, yağmurluğunu ve deri evrak çantasını aldı; sonra pencereye yaklaştı ve kesin bir baş hareketiyle "En iyisi yürüyerek gitmek." dedi.

Ben de dışarı baktım fakat durumu anlamak zordu: Kayalarla denizin arasında, manzaranın tam ortasındaydık. Kompartımanın kapısına döndü ve üniformasını aşağı çekiştirerek yağmurluğunu düzeltti. "İstasyon bir kilometre ötede, dönemecin ardında. Trieste'den çekicinin gelmesini beklersek bir saat sürer." dedi. Çıkmadan önce selam verdi. Daha yolun başındaydım, bu hazır oluş halini hemen bozmamalıydım. Böylece eşyalarımı toplayıp onu takip ettim.

Lokomotifi geçince makinistlerle konuştu. Teknik şeylerden bahsettiler, tıkanmış buhar makinesine dokunuyor, yukarıdaki tellere bakıp gülüyorlardı. Sabah oldukça berraktı, neredeyse bahar havası vardı ya da belki de benim burada bulunuşum açıklanamaz bir hafiflik taşıyordu. Adımlarımı traverslerin* ritmine uydurmaya çalışıyor fakat hep birkaç santimetre geride kalıyordum, bu yüzden arada çift travers atlamam gerekiyordu. Hem de bunu hızla yapmam lazımdı çünkü asker oldukça hızlı gidiyordu.

Trenin arızasını bana detaylı bir şekilde anlattı. Kısa sürede çizgiler, gerilim, dönemeç yarıçapları, eğim yüzdeleri hakkında konuşmaya başladık. Daha doğrusu o uygun dille ve doğallık içinde konuştu; bense sözcüklerimi "yukarı" ve "aşağı" kelimeleriyle sınırlamaya zorladım. Vücudu geriye dönüktü, klasörünü sallıyordu, benimse ellerim ceplerimdeydi ve aşağıya indik. "Perspektifi görüyor musunuz?" diye sordu. Şehri ilk defa görüyordum; körfez, dağlar, deniz feneri, her iki taraftaki evler. Elbette beni etkilediğini düşünüyordum. Gülmeye başladı, demiryolu hatlarından konuşuyordu: Hatlar burada düzgün bir şekilde paraleldi, sonra ok uçları gibi istasyona kadar hep araları açılıyordu. "Perspektif ve kusurlu bir görüş yaratmak için bir sürü hesap yaptığımızı düşünün." dedi. Bunu düşündüm ama ne cevap vereceğimi bilemedim, öylece sessizlik içinde ilerledik.

Şimdi bir kahvenin, hatta gerçek ve düzgün bir kahvaltının eksikliğini hissediyorum. Marmotta'nın** gittikçe büyüyerek bize yaklaştığını, ardından trene doğru

---

* Travers: Demiryolunda rayları taşıyan, genellikle ahşap ya da betondan yapılmış enine desteklerdir. (Çevirenin notu)

** Marmotta: Tren arızalarında başvurulan manevra lokomotifi veya kurtarma treni için kullanılan yerel bir isimdir. Teknik bir ad değildir. (ç.n.)

gittiğini gördük. Önce istasyondan ayrılışını izledik sonra da dizelin gürültüsünü duyduk.

Demiryolu sinyalleri yalnız belli bir uzaklıktan görülebilir; yakından silik, alttan bakıldığında ise kapalı gözükürler. Subay bunun sebebini de açıkladı. Bir müddet sonra ona, köprüler tasarlanırken patlatılacak noktalarının da düşünülüp düşünülmediğini sordum. Durdu, ilk defa gerilmişti. Manzaranın önünden bir bulutu çekermiş gibi onu sakinleştirdim. Yürümeye devam etti ve "Taşıyıcı gücün maksimum olduğu yerlere, bazı patlama odaları yerleştirilmesi öngörülür." dedi. Ancak hâlâ ikna olmamıştı ve neden bunu bilmek istediğimi sordu. Ben de bunun bana epey etraflı bir iş gibi geldiğini basitçe söyledim: Bir şey tasarlıyorlar ve onu en az çabayla, yok edilebileceği doğru yeri de dâhil ederek, her şeyiyle birlikte inşa ediyorlar. Şöyle dedi: "İyi bir uygulama fakat artık bu patlatma odacıklarını pek yapmıyorlar. Günümüzdeki savaş anlayışı, geride köprülerin böylece yıkılıp kaldığı mütevazı geri çekilmeleri öngörmüyor."

Artık düzlükteydik, neredeyse şehre varmıştık. Yolun sonunda neden buraya geldiğimle ilgili birkaç dolaylı sorudan kaçındım. Bu konuda konuşmak istemiyordum; aslında henüz bir yere gelmiş de sayılmazdım. Ayrıca köprüler onun ilgisini çekiyor gibiydi, benim de bunları tartışacak halim yoktu. Otoyolda betonarme bir köprünün nasıl kurulduğunu gördüğümü anlattım. Kazıklar üzerine oturtulmuş prefabrik bir platformdu bu. Birleşim noktalarından daha uzun görünüyor, sanki orada değilmiş gibi duruyordu ve ölçümlerde hata yapmış olmaları düşünülemezdi. Platformun dört köşesinden çelik kablolar çıkıyordu, bunları krikolara geçirdiler ve sonra çekmeye başladılar. Yavaş yavaş, bağrışmalar eşliğinde çekiyorlardı.

Beton önce sıkıştı sonra genleşti, sonunda kuru bir çatlama sesi geldi, vadide yankılanan bir kükremeyle köprü yerine oturdu. Subaya bunun, her şeyin aynı anda olmuş gibi göründüğü mutlak bir eş zamanlılık ânı olduğunu söylemedim.

Bu sefer de durdu, çantasını kolunun altına sıkıştırdı. Gökyüzünün pek çok yerinde ellerini gezdiriyor, sık sık "Görüyorsunuz..." diyordu. Farklı beton tiplerini, açıklıkları, krikoları, taşıma kapasitelerini anlattı. Anlayıp anlamadığımı sordu. "Evet." dedim fakat son kısımda dikkatim dağılmıştı. Rayların arasında durup ona bakıyor ve minnet duyuyordum.

Son makasları geçip ortadaki peronu seçtik. Bu ziyaretleri pek çok defa hayal etmiştim ve muhtemelen her şey hayal ettiğimden farklı olacaktı. Belki bu farklılık şimdiden başlamıştır çünkü Trieste'ye sanki trenin kendisi benmişim gibi geldim. İstasyon girişinde subay tekrar durdu. Şapkasını çıkarıp saçlarını düzeltti. "Köprüler hakkında öğrenmek istediğiniz başka bir şey var mı?" diye sordu. Gülümseyerek, "Hayır." diye cevapladım. Oysa bana kitapçının yerini gösterebilirdi. Vedalaştık. O çıkışa doğru gitti, ben ise bara yöneldim.

Kitapçıyı küçük, pek az insana hitap eden bir yer olarak hayal etmiştim. Oysa burası bir abideydi. Konumuyla, rafların genişliğiyle, deri ciltlerle; gözlüklü, iyi giyimli adamın o kibar ama tavizsiz davranışlarıyla anıtsaldı. "Ne arzu etmiştiniz?" diyen ses tonu bile insanın etrafa bakmasını engelliyordu. Fakat sormam gerekiyordu ve sorduğumda cevap olumsuz olmuştu: "Hayır, maalesef Trieste veya Triesteliler üzerine kitaplar ilk tükenenler oluyor." Öyle görünüyordu ki bu tapınakta insanların misafirliği bile çok kısaydı. Zaman kazanmak için "Bir kataloğunuz var mı?" diye

soruyordum. Kafasını sallayıp kapıya doğru bir adım attı. Aradığım başlıklar orada olmadığı için konuya genel olarak değiniyordum. O bir adım daha ilerledi: "Hayır, maalesef yok. Günlük şeylerin olduğu bir kitapçıyı deneyin." O "günlük" kelimesiyle insan; çağdaş kitapların yoksulluğunu, tarihî olmayan kitapçıların sefilliğini gözünün önünde canlandırmalıydı; hani şu kolaylıkla bulunup, içeriye girip, parasını ödeyip gidilen kitapçıların. O bana yaklaştıkça kenara çekiliyordum. Neredeyse yan yana geldiğimizde bir yol tabelasının üzerine eğiliyordum. Topoğrafik detaylı haritalar, bina numaralarıyla birlikte bana coşkuyla sunuluyordu. Sarı sayfalara bakmak için adamı takip ederken buranın neden bir tapınağa benzediğini anlıyordum. Bulunduğumuz ve ilerisine gitmeme izin vermediği yer bir avluydu. Ardında yanları raflarla kaplı iki koridora açılan bir pronaos* vardı. Daha içeride, bir hücre gibi dar olan bir yerde, Umberto Saba'nın büyütülmüş bir fotoğrafı bulunuyordu: Çok yaşlı, küçük, siyahlar içinde, adımı havada kalmış, bastonu ileriye atılmış bacağıyla paralel. Hemen altında ise mavi önlüklü bir kadın, toz alma tüyünü sallıyordu.

Mekânın kutsallığına ihanet eden şey bu değil, daha ziyade ahşaptaki bazı çatlaklar ve raflardaki boşluklardı. Genel olarak kraft kâğıdı rengi hâkimdi ve buna uygun da bir koku vardı. Ben hâlâ etrafa bakınırken adam elini uzatıyordu; birkaç parmağın baskısından yoksun bir tokalaşmaydı bu.

Dışarıda tıpkı kuaför vitrinindeki gibi kırmızı pilili bir perdenin önünde inançla sergilenen birkaç kitaba son kez baktım.

---

* Pronaos: Yunan tapınaklarında Naos'a (tanrı veya tanrıça heykelinin bulunduğu, dışarıdan kapalı olan ana kutsal odaya) geçişi sağlayan giriş bölümü. (ç.n.)

Yan yolları saymak için, elverişli haritaya uyup dümdüz devam ediyordum. Yol üzerinde sıradan bir kitapçı fark etti beni, içeriye girip çıktım. Ancak başka bir ipucu buldum ve şimdi onu takip ederek denize doğru iniyorum. Aydınlık, hafif serin bir gün. Sadece denizin varlığı bir tuhaf, belki de bu şehri yalnızca güneyden düşünebildiğim için; güneşin denize karşı konumu, ışığın gelişi, rengi falan hepsi beni yanıltıyor. Ya da denizlerin buradaki gibi başlamalarına değil de hep kıyıya paralel uzanmasına alışık olduğumdandır belki de.

Şimdi başka bir kitapçıdayım. Genel izlenim: Elde kalmış kitaplar. Pek çok kitap var ama hiçbirinin azameti yok. Zaten kitapçı da devasa vücudu, bisiklet yaka tişörtün üzerine giydiği V yaka kazağıyla daha çok bir silah satıcısına benziyor. Bir sürü stok var. İşte bunlar bir kitapçının gerçek kahramanlığıdır: Antika olmayan ancak eski sayılabilecek bütün seriler. Ona iki başlık soruyorum, bir üst kata çıkıyor. Bu üst kat, ortama ne kadar aşina olsam da benim kabul edilmeyeceğim bir yer. Bir süre sonra yaklaşık otuz yıl önce basılmış bir kitapla dönüyor. Kapağında yazarın sanki sonradan renklendirilmiş bir fotoğrafı var: Geriye taranmış düz sarı saçlar, gözünde gözlük, kravat ve boynunda halka biçimli bir kırışıklık. Kitapçıyla her hâlükârda bugün bir kitabın ederinden az, sembolik bir fiyata anlaşıyoruz.

“Trieste” yazılı bir bölüme yaklaşıyorum. Yazarın makalesinin olduğu dergi yok fakat bir deneme kitabı var ve makale de onun içinde. Kitapçı bu esnada yeri silmeye başlıyor. İşaret parmağımı yazarın isminin üzerine vurarak kitabı gösteriyorum: “Hâlâ yaşıyor mu?” Adam kafasını paspastan kaldırıyor. Kapağa bir göz atıyor ve: “Evet, sanırım yaşıyor. Kronik hastalar bölümünde, arada ziyaretine gidenler oluyor.”

Kitaplara tek tek bakmak istiyorum. Bende hep eksik olan bazı serileri, her şehirde her kitapçıda sormaya çalıştığım bazı konuları tekrarlıyor ve eksiklerime cevaplar arıyorum. Dudağını büküyor: "Hayır, onlar yok." diyor. "Peki neden?" diye soruyorum. Bu şehirde çok az kitapçı bulunduğunu, bu yüzden kitapçıların farklı dillerde, çeşitli meslek gruplarına yönelik teknik kitapçıklardan edebiyat eserlerine kadar geniş bir yelpazede yayın bulundurmak zorunda kaldığını söylüyor. Fakat tabii ki de her şeyin bir sınırı olacaktır.

Kitapçıdan çıkarken kararsızım. Antikacı-kitapçıdan aldığım öneriler doğrultusunda üniversiteye doğru yürüyüşüme devam etmem, belediye kütüphanesini de unutmamam gerekiyor. Fakat tam da böyle bir anda sokaklarda kaybolmanın, serserilik yapmanın çekiciliğine kapıldığımı hissediyorum. Belki de bir yol yoktur da olasılık ile olasılıksızlık arasında gidip gelen bir süreksizlik vardır. Sanki oradan oraya yaptığım her yer değişikliğini, beni nereye götüreceğini görmek için yapıyorum ve bu keşif de aslında aradığım başlangıcın kendisi. Küçük, gerekli ve yeterli dürtülerle belli bir ataleti korumak istiyorum.

Bunları düşünerek belediye kütüphanesine varıyorum, onlarca kartı gözden geçiriyorum; hızla baş parmağımı kenarlarından geçiriyorum ve böylece yazılar hareket ediyor. Sonra çekmeceleri çıkarıp masaya, iki kızın arasına götürmeye başlıyorum. Kartlardan şehrin tarihi hakkında bilgi edinmek mümkün. On sekizinci yüzyıldan bazı başlıklar ilgimi çekiyor: "Kitabın ve Hayatın Paralel Yolculuğu" veya "Eski Bir Yer, Yazarı Nasıl Yaşlandırır?" gibi. Fakat ne kadar kaybolabilirim? Ne kadar yolumdan sapabilirim?

İzin verilen maksimum sayıda kitap istedim. Bu üç adet kitapta neredeyse hiçbir şey bulamadım ve şimdi

onları masanın üzerine açık bir halde bırakıyorum. Kütüphaneyi restore ediyorlar. Hava almak için çıktığım merdivenlerde bir yıkım ve savaş hali istikrarsızlığı var. Burayı aceleyle kurulmuş geçici bir askerî hastaneymiş gibi hayal ediyorum. Kapağında sarışın yazarın fotoğrafı olan kitabımı yanıma aldım ve kütüphaneciye kitabın gerçekten benim olduğunu kanıtlamak zorunda kaldım. İsimler dizininde bu şehre gelmeme sebep olan kişinin de adı var elbette. Fakat şimdi onunla ilgili sayfalara bakmıyorum. Bunun yerine kadın yazara yapılan göndermeleri arıyorum. "O zamanlar arkadaşlarımızdan biri, bir akşam Garibaldi Kafe'ye gencecik yeğenini yanında getirip bizimle tanıştırmıştı. O da pırıl pırıl gözlerle bizi gözlemlemiş; bazı konuşmalarımızı dinlemiş ve sonunda sanki bir tartışmayı sonlandırır gibi bizi şaşırtan bir cümle söyleyip iznimizi istemişti. Pek çok bakışın onu takip ettiğini hatırlıyorum ve yanımda oturan Svevo* 'Ne muhteşem gözlü bir kız!' diye ağzından kaçırmıştı."

Salona geri dönüp her şeyi yerine koyuyorum, kitaplığın raflarına ve nişlerdeki büstlere bakıyorum. Kütüphane, koruyucu bir yer ve çoğun aza dönüştüğü bu yerde daha uzun süre kalabilirim. Günden güne büyüyen işler, bibliografyalar ve kataloglar... Masalardan biri "benim" olur, er ya da geç arkadaş olacağım şu kızlardan biriyle sabah kahvesi içerim. Fakat burada yapacak hiçbir işim yok.

Kütüphaneden sonra durum daha da belirsizleşiyor. Mesela üniversite... Kapalı olabilir. Hem sonra eskisi mi yenisi mi? Otobüs şoförüne oraya gidip gitmediğini sorduğumda o da "Eskisi mi yoksa yenisi mi?" diye soruyor. Oraya gidenin başka bir otobüs olduğunu anlıyor, aceleyle iniyorum. Kenar mahalleler ile

* Italo Svevo'dan bahsediliyor. (ç.n.)